

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

Objavljeno u: *Policijski glasnik*, god. 8, br. 1/1912, str. 1–2

REORGANIZACIJA POLICIJE D. Đ. Alimpić

Reorganizacija naše policije, započeta ozbiljno donošenjem zakona o sreskim i gradskim sudovima, biće u ovoj godini, sudeći po svemu, definitivno izvedena.

Kao što je već poznato, g. Stojan Protić, kao zastupnik Ministara Unutrašnjih Dela, doneo je prošle god. načelnu odluku „*da se pristupi pribiranju potrebnog materijala i potrebnih podataka za izradu zakonskih projekata o reorganizaciji naših policijskih vlasti i ustanova*“, i u ovom cilju određeni su pisac ovih redova i g. Ž. Lazić, član Uprave grada Beograda da u Švajcarskoj, Belgiji, Austro-Ugarskoj, Italiji, Bavarskoj, Badenskoj i Virtembergu prouče na licu mesta:

- a) organizaciju i funkcionisanje celokupne unutrašnje uprave u ovim državama;
- b) organizaciju njihovih policijskih i opštinskih vlasti u borbi protiv kriminaliteta uopšte i
- v) uređenje samoupravnih tela – okružnih, sreskih i opštinskih – i njihov odnos prema državi i njenim organima.

Pored ovoga, odlučeno je da se i od okružnih i sreskih načelnika traže mišljenja o izmenama koje bi, u izloženom pravcu, trebalo učiniti u našem zakonodavstvu, a naročito u zakonima o uređenju okruga i srezova i opštinama.

Bez sumnje u cilju proučavanja prikupljenog materijala, aktivniji rad na reorganizaciji policije zastao je momentalno, ali mi imamo puno uverenja da će on još u prvoj polovini ove god. biti ozbiljno nastavljen.

Doista je bilo krajnje vreme da se jednom pristupi ozbiljnoj reorganizaciji naše policije, čija organizacija datira, u glavnome, još od pre pola veka, kada su društveni odnosi i prilike bili mnogo prostiji i nerazvijeniji, a život skoro patrijarhalan. Međutim, između današnje organizacije naših policijskih vlasti i njihove prvobitne organizacije u „*Ustrojeniju okružni načelstava*“ od 12. maja i 8. juna 1839. i u „*Ustrojeniju upraviteljstva varoši Beograda*“ od 11. jula 1860. god.,

nema gotovo nikakve razlike. Može se slobodno reći da je naša policija ostala u glavnome neizmenjena sve do donošenja zakona o sreskim i gradskim sudovima, dok su gotovo sve naše državne institucije pretrpele do danas znatne izmene u svojim prvobitnim organizacijama – izmene koje su zahtevale razvitak i potrebe savremenog društva.

Pitanje o reorganizaciji naše policije veoma je važno i ozbiljno i od njegovog pravilnog rešenja zavise ceo rad i uspeh budućih reorganizovanih policijskih vlasti. Sa ovog razloga neophodno je potrebno da se ono i u javnosti što detaljnije pretrese i da se, bar neke načelne stvari, definitivno prečiste. A ovakvih načelnih stvari ima poviše. Primera radi da pomenemo pitanje o žandarmeriji koje je nekoliko puta pretresano u „Policiji” za prošlu god., sa prilično netačnim pojmovima o odnosu žandarmerije prema građanskim vlastima..

Uz materijal koji smo prikupili o policijskim i opštinskim vlastima u Švajcarskoj i Belgiji, mi smo dali i jedan nacrt reorganizacije naše policije o kome, razume se, ima tek da se diskutuje. Predajući ga, u tom cilju, javnosti, mi unapred izjavljujemo da ćemo primiti i štampati u ovom listu svaki objektivan i obrazložen napis o ovoj stvari.

Pre nego što bismo prešli na našu policiju, smatramo za dužnost da u najkraćim potezima damo opštu sliku policije u Švajcarskoj i Belgiji, koje su bile predmet našeg proučavanja, i da na ovaj način mnoge stvari još u samom početku postavimo, po mogućstvu, na njihovo pravo mesto. Tako:

1. I u Švajcarskoj (sa izuzetkom ženevskog kantona) i u Belgiji policijska vlast vrlo je slaba i gotovo sva u rukama opština. Ova slabost, koja je donekle sankcionisana i pozitivnim zakonima,

još je više potencirana posledicama izbornog sistema policijskih i opštinskih organa, u kome se partijski interesi ističu iznad svega. Ne zna se da li u ovom pogledu stoji gore Švajcarska ili Belgija. U bernskom kantonu n. pr. narod direktno bira i policijske i sudske organe. Prema tvrđenju jednog višeg policijskog činovnika u Bernu, u jednom okrugu bernskog kantona bio je pre 2 god. izabran za okružnog načelnika jedan fabrikant mesa koji, razume se, nije imao ni pojma o policijskim dužnostima. Po uveravanju ovog istog činovnika, ovaj način biranja policijskih organa fatalan je za uspešan policijski rad, jer izabrani organi vode, na prvom mestu, računa o svojim političkim prijateljima.

Sa policijom u Belgiji još je gore, jer je potpuno decentralisana i skoro sva u rukama opština. Naročito rdavo stoji sa policijom bezbednosti, koja je u nadležnosti i ministra pravde i ministra unutrašnjih dela.

Pre 5. god. izvršen je u Brislu jedan gnusan zločin: jedna devojčica od 8 god. zlopotrebljena je jednog večera a potom iščerečena na komade. Ovaj strahoviti zločin silno je uzбудio javno mnjenje, jer se desio u jednoj dosta živoj briselskoj ulici. Pune tri god. tragala je policija za izvršiocem zločina ali, i pored obećane nagrade od 20.000 din., nije uspela da pronađe zločinca. Ovo je dalo povoda jednom odličnom pravniku i advokatu, dr *Luju Franku*, da napiše čitavu studiju o briselskoj policiji (*Le crime de la rue des hirondelles: Etude de police criminelle*, Paris, 1909), u kojoj je podvrgao kritičnoj oceni ceo njen rad u ovoj stvari, kao i njenu organizaciju u opšte. Evo šta on veli:

– Nećemo govoriti o načinima na koje je ova istraga vođena. Oni se odlikuju pometenošću, nerazmišljenošću,

čudnovatošću, ponekad i glupošću, kao što je n. pr. ona dvodnevna trka vatrogasaca po krovovima u cilju istraživanja detinjih nogu i cipela. Skup sviju policijskih operacija dokazuje potpuno odsustvo rasuđivanja, hladnokrvnosti i metode. Uostalom, ova nesumnjivo teška istraga nije mogla biti ni dovršena, pošto su prva i bitna obaveštenja, na kojima je počivala, bila sasvim pogrešna i lažna. Na osnovu nije bilo moguće, čak i sa pravilnim rezonovanjem – samo ovde nije bio taj slučaj – doći do pravilnog rešenja problema. Umesto inicijative, brzog odlučivanja, tačnog posmatranja, preciznog analisanja i brzog izvršenja mi, naprotiv, nalazimo grube zablude, odsustvo svake razumne i smišljene inicijative, ustezanje, neodlučnost, sporost i odsustvo svake logike i metode. Dodajmo ovome još i primitivnu i nepotpunu organizaciju policije u Brislu i njegovim predgrađima, pa ćemo dobiti pravu sliku stvari: anarhiju i kaos u neznanju i nesposobnost. Treba li se onda čuditi što se Brisl smatrao u Brabantu kao raj kradljivaca i ubica i što svi, malo neobičniji zločini, koji se u njemu izvrše, ostaju uvek nekažnjeni, izuzev onih kod kojih su krivci na delu uhvaćeni, ili čiji se izvršiocci sami prijavljuju vlasti.

Kao što se iz izloženih redaka vidi, policije u Švajcarskoj i Belgiji daleko su od toga da budu savršene, za kakve se kod nas obično smatraju. Pa ipak kod njih ima, naročito po većim varošima, mnogo

vrlo dobrih stvari, koje nam, neosporno, mogu poslužiti za ugled. To su, na prvom mestu, njihovi administrativni propisi u pogledu reda, spokojstva, sigurnosti, javnog saobraćaja, čistoće i t. d. na ulicama i javnim mestima, kao i ozbiljnost i pedanterija s kojima njihovi organi ove propise izvršuju. Njihovi niži organi, ulični pozornici i agenti, po pravilu su vrlo dobri i za službu upotrebljivi. Službu vrše predano, savesno i mahom sa pasijom. Plata im nije bog zna koliko velika (ipak je mnogo veća no kod nas), ali su zato osigurani pensijama. U njihovoj službi vladaju odličan red i disciplina i svaki zna tačno svoj posao. Sve ovo vredi i za one više policijske organe, koje ne bira narod neposredno. Interesantno je, međutim, da su među njima vrlo retko činovnici sa fakultetskim obrazovanjem, ali zato imaju dovoljno profesionalne spreme, koju su stekli dugim službovanjem.

2. I u Švajcarskoj i Belgiji postoje i *administrativna* i *sudska* policija sa različitim delokrugom rada i raznim pravima i dužnostima. Zadatak je prve da se stara o redu i sigurnosti i da *predupređuje* krivična dela, dok druga ima za dužnost *istraživanje* i predavanje nadležnim sudskim vlastima izvršilaca ovih dela. Prva stoji pod administrativnim odnosno upravnim vlastima, a druga pod državnim tužioštvom odnosno istražnim sudijama. Izvesni policijski organi vrše, međutim, dužnost i jedne i druge policije.

(NASTAVIĆE SE)

PRIKAZI